

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาโดยกำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ว่า "...การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิตเพื่อมุ่งเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม..." (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2525 : 1)

วิชาศิลปะศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่เปิดสอนในระบบการศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาลจนถึงอุดมศึกษา เนื่องจากรัฐตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของวิชาศิลปะศึกษาว่าสามารถพัฒนามนุษย์และสังคม ทั้งยังสนองจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติอีกด้วย ดังเช่น โลเวนเฟลด์ (Lowenfeld 1957 : 49) นักวิชาการทางศิลปะศึกษาที่มีชื่อเสียงทั่วโลก ได้กล่าวว่า "กิจกรรมทางศิลปะสามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในด้านสุนทรียภาพ การรับรู้ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสร้างสรรค์ และความรู้สึกเชื่อมั่นในการแสดงออก" นอกจากนี้ ดูว์ (Dewey 1956 : 31) ยังกล่าวเสริมอีกว่า "ประสบการณ์จากการปฏิบัติงานศิลปะจะมีคุณค่าทางสุนทรียภาพและการใช้สอยนั้น เด็กจะต้องแก้ปัญหาและใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างฉลาด" อีกทั้ง แลงซิง (Lansing 1969 : 79) นักการศึกษาทางศิลปะศึกษาได้กล่าวเพิ่มเติมว่า "กระบวนการสร้างงานศิลปะจะส่งเสริมความเจริญด้านสติปัญญา เพราะการทำงานศิลปะจำเป็นต้องใช้ความรู้หลายด้านในการแก้ปัญหา เช่น ความรู้ในหลักการออกแบบ หลักการทางสุนทรียภาพ คุณสมบัติของวัสดุที่ใช้ วิธีการใช้เครื่องมือ รวมทั้งหลักการด้านเศรษฐศาสตร์ด้วย"

จากความคิดเห็นดังกล่าวจึงกล่าวได้ว่าวิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญ ต่อการศึกษาอย่างยิ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความเจริญงอกงามด้านจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกในด้านสุนทรียภาพ สติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นใน การแสดงออก

นอกจากวิชาศิลปศึกษาจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียนแล้ว ยังมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอีกด้วย ดังที่ ก่อ สวัสดิทานิช (2519 : 18-24) นักการศึกษาคนสำคัญของไทย ได้กล่าวไว้ว่า "ศิลปศึกษาช่วยรักษาวัฒนธรรมของชาติ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการที่ระบบการศึกษานำมาถ่ายทอดให้อนุชนรุ่นหลัง ทำให้เกิด ลักษณะประจำชาติ เกิดความภาคภูมิใจของคนในชาติ อันส่งผลให้เกิดความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ อีกทั้งกิจกรรมทางศิลปศึกษายังฝึกให้เยาวชนของชาติเกิดความคิด สร้างสรรค์ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ อันเป็นทางนำไปสู่การพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมต่อไป"

จากความสำคัญของวิชาศิลปศึกษาดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงบรรจุ วิชาศิลปศึกษาไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 247-251) และในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 จัดอยู่ในกลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นวิชาบังคับเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแม้จะไม่มีการเรียนวิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาบังคับเรียน แต่จัดไว้ในกลุ่มวิชาศิลปกรรม และเป็นส่วนหนึ่งในกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 225-282) โดยมีจุดประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไป ประกอบสัมมาชีพ หรือศึกษาในระดับสูงต่อไปได้ ในระดับอุดมศึกษาสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้เปิดสอนสาขาวิชาศิลปศึกษาในคณะครุศาสตร์ หรือคณะอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เช่น คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ของวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง และตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 เป็นต้นมาก็ได้มีการเปิดทำการสอนจนถึงระดับบัณฑิตศึกษาทั้งที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร ขึ้นพร้อมกัน

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าวิชาศิลปะศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านต่างๆของผู้เรียนและส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดวิชาศิลปะศึกษาไว้ในระบบการศึกษาให้แก่เยาวชนของชาติ แต่การเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษานั้นมีเนื้อหาวิชาทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสามารถหรือความถนัดในการเรียนศิลปะศึกษา ดังที่ อนาสตาซี (Anastasi 1961 : 430) ผู้เชี่ยวชาญด้านแบบทดสอบทางจิตวิทยา กล่าวว่า "การศึกษามีได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับความถนัดของผู้เรียนอีกด้วย" อีกทั้ง สมบูรณ์ อิตพงษ์ และ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2524 : 1) ได้กล่าวเสริมว่า "การจะให้เด็กประสบผลสำเร็จในการเรียนและการทำงาน จำเป็นต้องศึกษาถึงความถนัดเป็นสำคัญ" นอกจากนี้ สมบุญ ภู่นวล (2528 : 26) ยังกล่าวเสริมว่า การที่นักเรียนไม่ได้เรียนตามที่ตนมีความถนัดเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปทำงานที่เขาไม่มีความถนัด จัดเป็นการสูญเสียเปล่าของชาติที่น่าเสียดาย เพราะการทำงานที่ตนไม่มีความถนัดจะไม่บังเกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร"

ความถนัดจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการพัฒนาเด็กนักเรียนและเป็นการพัฒนาประเทศชาติอีกทางหนึ่งด้วย เพราะว่าเมื่อเด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้ทำงานตามความถนัดจะทำให้ได้รับประสิทธิผลที่ดียิ่ง สมบุญ ภู่นวล (2528 : 23) กล่าวไว้ว่า "ความถนัดเป็นสิ่งที่มิอยู่เฉพาะบุคคล ความถนัดคืออย่างหนึ่งไม่มีในทุกคน แต่ละคนอาจมีความถนัดไม่เหมือนกัน และผู้ที่มีความถนัดอย่างเดียวกันแต่อาจจะต่างระดับกัน บางคนมีสูงกว่า บางคนมีต่ำกว่า" จากการศึกษาโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบของ เธอร์สโตน (Thurstone 1947 : 315) พบว่า ความถนัดหรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่าความสามารถทางสมองเบื้องต้น (Primary Mental Ability) ประกอบด้วยความสามารถ 7 ด้าน คือ ความสามารถด้านภาษา ด้านตัวเลข ด้านความจำ ด้านความคล่องแคล่วในการใช้คำ ด้านการรับรู้ ด้านมิติสัมพันธ์ และด้านเหตุผล ซึ่ง ชวาล แพร์ตกุล (อ้างถึงใน สมบูรณ์ พรรณภพ และ ชัยโรจน์ ชัยอินคำ 2518 : 249) กล่าวเสริมว่า "ความสามารถทั้ง 7 ด้านนี้เป็นความสามารถที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคนมากน้อยแตกต่างกัน อันเป็นกรณีให้เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences)

ในด้านความสามารถทางสมองดังกล่าวนี้ ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ นับว่ามีความสัมพันธ์กับการเรียนศิลปะศึกษาโดยตรง ดังที่ วิเชียร เกตุสิงห์ (2524 : 67-72) กล่าวว่

ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์จะส่งผลให้มนุษย์เข้าใจถึงมิติ อันได้แก่ รูปร่าง ขนาด ความสูง-ต่ำ ไกล-ใกล้ พื้นที่ ปริมาตร เป็นต้น เป็นความสามารถทางสมองที่จะช่วยให้มนุษย์เกิดจินตนาการ (Imagination) และนึกเห็นภาพส่วนประกอบต่างๆเมื่อแยกออกจากกัน สามารถมองเห็นเค้าโครงหรือโครงสร้างเมื่อเอาส่วนต่างๆมาประกอบกัน และยังเกี่ยวข้องกับเรื่องของทิศทางของวัตถุ หรือสิ่งของที่เปลี่ยนไปควย ความสามารถด้านนี้มีคุณคามากในวิชาวาดเขียน และการฝีมือต่างๆ ผู้ที่มีความสามารถด้านนี้เหมาะที่จะเป็นนักออกแบบ เขียนแบบ นักวาดเขียน สถาปนิก และงานตกแต่งต่างๆ

จะเห็นว่าความสามารถด้านมิติสัมพันธ์มีส่วนช่วยให้ผู้เรียนสามารถศึกษาวิชาศิลปะศึกษาได้เป็นอย่างดี ทั้งยังมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ (Imagination) ซึ่งสอดคล้องกับการค้นพบของ ไมเออร์ (Meier อ้างถึงใน พิศร ทองชั้น 2511 : 13) ผู้เชี่ยวชาญด้านแบบทดสอบความถนัดทางศิลปะว่า "ความสามารถทางศิลปะนั้นมืองค์ประกอบที่สำคัญคือ ความสามารถในการจินตนาการ"

ความสามารถอีกด้านหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนศิลปะศึกษาคือ ความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ซึ่งเบนเนทท์ ซีซอร์ และเวส์แมน (Bennett, Seashore and Wesman 1966:7) ศึกษาพบว่า ความสามารถด้านเหตุผลลักษณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนศิลปะศึกษาคือ ความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ซึ่งหมายถึงความสามารถในการคิดหาเหตุผลในสิ่งที่ไม่ใช่ภาษา (Non-Verbal) แคมหลักเกณฑ์ในการเปลี่ยนแปลงอย่างมีเหตุผล อีกทั้งวิเชียร เกตุสิงห์ (2524 : 67-72) ยังกล่าวเสริมว่า ความสามารถด้านเหตุผลเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการเรียนทุกชนิดของมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับเรื่องการตัดสินใจ ซึ่งวิชาศิลปะศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่ต้องใช้ความสามารถในการตัดสินใจทางความงามเป็นอย่างยิ่ง (Meier อ้างถึงใน พิศร ทองชั้น 2511 : 13)

นอกจากความสามารถทางสมองเบื้องต้นด้านมิติสัมพันธ์ และด้านเหตุผลเชิงนามธรรม อันมีความสัมพันธ์กับการเรียนศิลปศึกษาก็กว้างแล้ว อนาสตาซี (Anastasi 1961 : 346) ยังพบว่า ความสามารถหรือความถนัดของมนุษย์ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ความถนัดทางการเรียน (Scholastic Aptitude)*
2. ความถนัดพิเศษ (Special Aptitude)** ซึ่งได้แก่

ความถนัดทางศิลปะ

ความถนัดพิเศษนี้เป็นความถนัดที่มีอยู่เฉพาะคนบางคนเท่านั้น ไม่ได้มีอยู่ทั่วไปเหมือนความสามารถทางสมองเบื้องต้น (สมบูรณ์ ชิตพงศ์ และ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ 2524 : 56) ในด้านความถนัดทางศิลปะ ไมเออร์ (Meier) ได้ทำการศึกษาพบว่า "ความถนัดทางศิลปะ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนศิลปะ โดยมีปัจจัยสำคัญคือ ความสามารถด้านการตัดสินใจเชิงสุนทรียะ (Aesthetic Judgement) (ประชุมสุข อาชาวำรุง และคณะ 2519 : 360) ซึ่งสอดคล้องกับ จอร์แดน (Jordan) ที่กล่าวว่า ความถนัดทางศิลปะสามารถวัดได้จากความซาบซึ้งในศิลปะ (Artistic Appreciation) โดยใช้แบบทดสอบการตัดสินใจเชิงสุนทรียะเป็นเครื่องมือในการวัด (อ้างถึงใน พิศร ทองชั้น 2511 : 11-12)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความสามารถทางสมองเบื้องต้น ด้านมิติสัมพันธ์ และด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ซึ่งมีอยู่ในมนุษย์ทุกคนมากน้อยแตกต่างกัน น่าจะมีความสัมพันธ์กับการเรียนศิลปศึกษา ในขณะที่การเรียนศิลปศึกษามุ่งองค์ประกอบสำคัญคือ ความถนัดทางศิลปะ อันเป็นความถนัดพิเศษ (Special Aptitude) ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ เข้าใจ และเป็นแนวทางนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปศึกษาในที่สุด

---

* ความถนัดทางการเรียน (Scholastic Aptitude) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งใดได้สำเร็จหรือไม่ จากการที่เราได้ทราบความถนัดทางการเรียนของผู้เรียนก็สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ในวิชานั้นได้

** ความถนัดพิเศษ (Special Aptitude) หมายถึง ความถนัดโดยเฉพาะ แต่ละด้านไป เช่น ความถนัดทางดนตรี ความถนัดทางศิลปะ เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาดังความสามารถทางสมองเบื้องต้นโดยเฉพาะความสามารถ
 ด้านมิติสัมพันธ์ และด้านเหตุผลเชิงนามธรรม ว่ามีลักษณะความสัมพันธ์กับความถนัดทางศิลปะ
 อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนวิชาศิลปะศึกษาให้เกิดความถนัดทางศิลปะ
 และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสมองเบื้องต้น
 ด้านมิติสัมพันธ์ กับ ความถนัดทางศิลปะ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสมองเบื้องต้น
 ด้านเหตุผลเชิงนามธรรม กับ ความถนัดทางศิลปะ
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง
 ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสมองเบื้องต้นด้านมิติสัมพันธ์ กับ
 ความถนัดทางศิลปะ
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง
 ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสมองเบื้องต้นด้านเหตุผลเชิงนามธรรม
 กับ ความถนัดทางศิลปะ

สมมุติฐานในการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ด้านเหตุผลเชิงนามธรรม
 และความถนัดทางศิลปะ มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

พิตร ทองชั้น (2511 : 57) ได้ทำการศึกษาเรื่อง สมรรถภาพทางสมอง
 บางประการที่สัมพันธ์กับความสามารถทางศิลปะของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย
 จำนวน 671 คน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และด้านเหตุผล
 เชิงนามธรรม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความถนัดทางศิลปะ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 เท่ากับ .3225 และ .3018 ตามลำดับ และความต่างเพศไม่มีผลต่อความสัมพันธ์ดังกล่าว

สุรพงษ์ ปนาทกุล (2521 : 27) ได้ทำการศึกษาเรื่อง องค์ประกอบด้าน ความถนัดที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ ของนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาการชั้นสูง กลุ่มตัวอย่าง 71 คน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถ ด้านเหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความถนัดทางศิลปะ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ

.39

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นพบว่า ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ด้านเหตุผลเชิงนามธรรม มีความสัมพันธ์กับความถนัดทางศิลปะ และเป็นความสัมพันธ์ ในทางบวก คือนักศึกษาที่ไต่คะแนนในแบบทดสอบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ และ ด้านเหตุผลเชิงนามธรรมสูงหรือต่ำ ก็มักจะมีแนวโน้มที่จะไต่คะแนนในแบบทดสอบ ความถนัดทางศิลปะสูงหรือต่ำ ตามลำดับด้วยเช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานดังนี้

1. ความสามารถทางสมองเบื้องต้นด้านมิติสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความถนัดทางศิลปะ
2. ความสามารถทางสมองเบื้องต้นด้านเหตุผลเชิงนามธรรม มีความสัมพันธ์ ทางบวก กับความถนัดทางศิลปะ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสมองเบื้องต้นด้านมิติสัมพันธ์ กับความถนัดทางศิลปะ ของนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงไม่แตกต่างกัน
4. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสมองเบื้องต้นด้านเหตุผลเชิงนามธรรม กับความถนัดทางศิลปะ ของนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาวิชาเอกศิลปศึกษา ชั้นปีที่ 3 สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ปีการศึกษา 2530 จำนวน 55 คน ประกอบด้วย วิทยาลัยครูธนบุรี จำนวน 25 คน วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ จำนวน 30 คน

2. ทิวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปร ดังนี้คือ

2.1 ความสามารถทางสมองเบื้องต้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตัวแปรย่อยคือ

2.1.1 ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์

2.1.2 ความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม

2.2 ความถนัดทางศิลปะ

2.3 เพศของนักศึกษา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบทดสอบ

3 ประเภทคือ

3.1 แบบทดสอบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ เป็นแบบทดสอบซึ่งแปลและปรับปรุงจากแบบทดสอบ ดีเอที ฟอร์ม เอส (DAT Form S:Differential Aptitude Tests) สร้างโดย ยอร์จ เค. เบนเนทท์ ฮาโรล จี. ซีซอร์ และ อเล็กซานเดอร์ จี. เวสแมน (George K. Bennett, Harold G. Seashore and Alexander G. Wesman) ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 30 นาที

3.2 แบบทดสอบความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม เป็นแบบทดสอบซึ่งแปลจากแบบทดสอบ ดีเอที ฟอร์ม เอส (DAT Form S:Differential Aptitude Tests) สร้างโดย ยอร์จ เค. เบนเนทท์ ฮาโรล จี. ซีซอร์ และ อเล็กซานเดอร์ จี. เวสแมน (George K. Bennett, Harold G. Seashore and Alexander G. Wesman) ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ มี 5 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 40 นาที

3.3 แบบทดสอบความถนัดทางศิลปะ เป็นแบบทดสอบซึ่งแปลและปรับปรุงจากแบบทดสอบการรับรู้เชิงสุนทรีย์ของไมเออร์ (Meier Aesthetic Perception Tests) ลักษณะของแบบทดสอบเป็นแบบเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 30 นาที

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความสามารถทางสมองเบื้องต้น หมายถึง ความสามารถที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน มากน้อยแตกต่างกันออกไป ซึ่งเซอร์สโตน (Thurstone) ได้แบ่งไว้ 7 ด้าน คือ ความสามารถด้านภาษา ด้านตัวเลข ด้านความจำ ด้านความคล่องแคล่วในการใช้คำ ด้านการรับรู้ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านเหตุผล ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะความสามารถ ด้านมิติสัมพันธ์ และด้านเหตุผลเชิงนามธรรม

ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการสร้างมโนภาพ เกี่ยวกับส่วนประกอบต่างๆเมื่อแยกออกจากกัน และมองเห็นเค้าโครงสร้างเมื่อนำส่วนต่างๆ มาประกอบกัน รวมถึงทิศทางของวัตถุหรือสิ่งของที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

ความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม หมายถึงความสามารถในการรับรู้ และสร้างมโนภาพ จากการเปรียบเทียบของหลายสิ่งว่ามี การเปลี่ยนแปลงในลักษณะ สี่เหลี่ยม หรือนามธรรมอย่างไร

ความถนัดทางศิลปะ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ และตัดสินใจ เชิงความงามได้อย่างถูกต้อง โดยอาศัยหลักการทางศิลปะ คือ ความมีเอกภาพ (Unity) สัดส่วน (Proportion) รูปร่าง (Shape) พื้นที่ว่าง (space) มิติ (Dimension) ความกลมกลืน (Harmony)

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่เรียนวิชาเอกศิลปศึกษา ชั้นปีที่ 3 สหวิทยาลัย รัตนโกสินทร์ ปีการศึกษา 2530

สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ หมายถึง วิทยาลัยครูในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 แห่ง คือ วิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะวิทยาลัยครูธนบุรี และวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ เนื่องจากมีนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 วิชาเอกศิลปศึกษา ในวิทยาลัยครู 2 แห่งนี้เท่านั้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสมองเบื้องต้นกับทัศนคติสัมพันธ์ กับความถนัดทางศิลปะ และความสามารถทางสมองเบื้องต้นกับเหตุผลเชิงนามธรรม กับความถนัดทางศิลปะ และผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นแนวทางในการทำวิจัยอื่นๆที่ต่อเนื่องต่อไป

2. ข้อความรู้อาจงานวิจัยเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ดังนี้

2.1 เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี วิชาเอกศิลปศึกษา

2.2 เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาเอกศิลปศึกษาให้ดียิ่งขึ้น